

Hemne
SPAREBANK

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2017

Innholdsfortegnelse

1	Innledning og formål med dokumentet	3
2	Konsolidering	3
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	3
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav.....	3
3.1	Ansvarlig kapital.....	3
3.2	Kapitalkrav	3
3.3	Bufferkrav	4
3.4	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4	Kreditrisiko og motpartsrisiko.....	5
4.1	Definisjon misligholdte engasjement.....	5
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	5
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.....	6
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid.....	6
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantiansvar.....	7
4.6	Endring i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantier	7
4.7	Bruk av offisiell rating til kapitaldekningsformål.....	8
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	8
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	8
5	Egenkapitalposisjoner	9
6	Renterisiko.....	9
7	Styring og kontroll av risiko.....	10
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	10
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoeer	11
8	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital..	14

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Alle tall i dokumentet er pr. 31. desember 2017 og rapporteres i hele tusen kroner med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det benyttes standardiserte, myndighetsbestemte risikovekter ved beregningen av kapitalkravet. Ved beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden, som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2 Konsolidering

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Hemne Sparebank har ingen datterselskaper, tilknyttede selskaper eller felles kontrollert virksomhet som skal konsolideres sammen med morbanken per utgangen av 2017.

3 Kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Bankens ansvarlige kapital består av ren kjernekapital, annen kjernekapital og tilleggskapital (ansvarlig lånekapital).

Kapitaldekning	Beløp
Innbetalt egenkapitalbeviskapital	40.000
Overkursfond	146
Sparebankens fond	236.930
Gavefond	2.952
Utjevningfond	637
Sum egenkapital	280.665
Fradrag overfinansiering pensjonsforpliktelser	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.institusjoner	-21.266
Sum ren kjernekapital	259.399
Fondsobligasjoner	30.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.institusjoner	-3.149
Sum kjernekapital	286.250
Ansvarlig lånekapital	30.000
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.institusjoner	-2.658
Sum tilleggskapital	27.342
Netto ansvarlig kapital	313.592

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Eksponeringskategorier (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter	0
Institusjoner	3.004
Foretak	134.944
Engasjement med pant i bolig	990.517
Forfalte engasjement	4.661
Obligasjoner med fortrinnsrett	9.513
Institusjoner med kortsiktig rating	47.431
Egenkapitalposisjoner	32.759
Øvrige engasjement	142.707
<i>Sum beregningsgrunnlag kredittrisiko</i>	<i>1.365.536</i>
<i>Sum beregningsgrunnlag operasjonell risiko</i>	<i>111.954</i>
<i>Sum beregningsgrunnlag for motpartsrisiko</i>	<i>0</i>
Sum beregningsgrunnlag	1.477.490

Ren kjernekapitaldekning	17,56%
Kjernekapitaldekning	19,37%
Kapitaldekning	21,22%

3.2 Bufferkrav

Banken har pr. 31.12.2017 et kombinert bufferkrav på kr 110,8 millioner:

Buffertype	Krav til ren kjernekapital pr. 31.12.2017
Bevaringsbuffer	36.937
Systemrisikobuffer	44.325
Motsyklisk buffer	29.550
Kombinert bufferkrav	110.812

Banken har kr 192,9 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer.

Uvektet kjernekapitalandel (Kapital som kvalifiserer som kjernekapital):	9,71%
Uvektet kjernekapitalandel (Inkludert kjernekapital omfattet av overgangsregler):	9,79%

4 Kredittrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon misligholdte engasjement

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når en kunde ikke har betalt forfalte avdrag eller renter på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Tapsutsatte engasjement er engasjement som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en overveiende sannsynlighet for at et allerede oppstått tap vil bli konstatert på et senere tidspunkt.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for mottatte avdrag og eventuell nedskrivning for tap. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier.

Retningslinjene omhandler både privat- og næringslivsengasjement.

- Hvert kvartal blir det foretatt vurdering av engasjement som har utviklet seg negativt, eller som vi har mistanke om vil utvikle seg i negativ retning.
- Årlig gjennomgås et utvalg av store engasjement.

For engasjementene er det verdien av bankens sikkerheter, låntakers betjeningsevne etc. som vurderes. Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

- a) Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- b) Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
- c) Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
- d) Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer. I nåverdiberegningene benyttes løpende effektiv rente. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvise vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle nedskrivninger.

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte engasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne basert på en analyse av risiko og historiske tapstall og med grunnlag i bankens risikoklassifiseringssystem. Andre forhold kan være verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betalingsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser. Ved nedskrivninger på grupper av utlån er felles risikoklassifiseringsmodell for Eikabankene benyttet, med tillegg av egne faktorer for beregning av nedskrivning. Faktorene korrelerer med risikoklasse, jo høyere risikoklasse som gir sterkere indikator på svekket økonomisk status, jo større faktor som medfører økt behov for nedskrivning.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Personkunder	1.773.390	102.173	760	1.876.323
Jordbruk, skogbruk og fiske	84.875	8.482	309	93.666
Varehandel, hotell og restaurant	55.744	4.422	6.239	66.405
Transport og lagring	19.528	680	3.774	23.982
Eiendomsdrift	300.186	847	2.366	303.399
Øvrige næringer	123.993	18.810	14.757	157.560
Sentralbank	61.537	0	0	61.537
Kredittinstitusjoner	352.948	0	7.574	360.522
Sum sektor-/næringsfordeling	2.772.201	135.414	35.779	2.943.394
Hemne	982.867	70.847	19.025	1.072.739
Øvrige deler av Trøndelag	1.157.123	53.942	13.614	1.224.679
Øvrige deler av Norge	631.941	10.625	3.140	645.706
Utland	270	0	0	270
Sum geografisk fordeling	2.772.201	135.414	35.779	2.943.394
Gjennomsnitt²	2.647.321	155.414	36.510	2.839.245

1 Etter individuelle nedskrivninger

2 Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser ulike engasjementstyper fordelt på løpetider.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1-3 måneder	3-12 måneder	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	557.821	67.832	98.769	504.075	1.543.704	0	2.772.201
Ubenyttede rammer	0	0	31.731	0	103.683	0	135.414
Garantier	0	0	0	22.509	7.574	5.696	35.779
Sum	557.821	67.832	130.500	526.584	1.654.961	5.696	2.943.394

1 Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantiansvar

Matrisen nedenfor viser misligholdte og tapsutsatte engasjementer, individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Tapsutsatte engasjementer	Samlede nedskr. ¹	Resultatførte nedskr. ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetn. på garantier
Personkunder	5.230	124	1.872	399	0	0
Primærnæringer	0	0	0	0	0	0
Handel	0	0	0	0	0	0
Transport	0	0	0	0	0	0
Eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0
Øvrige næringer	671	14.759	1.300	-568	0	0
Øvrige finansinstitusjoner	0	0	0	0	0	0
Sum	5.901	14.883	3.172	-169	0	0
Hemne	1.190	6.301	808	281	0	0
Øvrige deler av Trøndelag	4.711	8.582	2.364	-450	0	0
Øvrige deler av Norge	0	0	0	0	0	0
Utland	0	0	0	0	0	0

1 Kun individuelle nedskrivninger

2 Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endring i nedskrivninger på utlån og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)

	Utlån	Garantier
Inngående balanse	3.341	0
Økte nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	224	0
Nye nedskrivninger på individuelle utlån/ avsetninger på garantier	704	0
- Konstatert tap på tidligere individuelle nedskrivninger/avsetninger på garantier	-441	0
- Tilbakeføring på tidligere individuelle nedskrivninger/avsetninger på garantier	-656	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	3.172	0

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)

Inngående balanse	6.850
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån	800
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	7.650

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)

	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger/avsetninger	-169	0
Periodens endring i gruppenedskrivninger	800	0
Periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	441	0
Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	163	0
Periodens inngang på tidligere års konstaterte tap	-279	0
Periodens tapskostnader	956	0

4.7 Bruk av offisiell rating til kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. Hemne Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen nedenfor viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	61.537	61.537	0	Ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	0	0	0	Ingen	0 %	0 %
Institusjoner	15.021	15.021	0	Ingen	0 %	0 %
Foretak	229.564	229.564	0	Ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.250.825	2.250.825	0	Ingen	84%	0 %
Forfalte engasjementer	4.144	4.144	0	Ingen	54%	0 %
Institusjoner med kortsiktig rating	237.154	237.154	0	Ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	95.133	95.133	0	Ingen	0 %	0 %
Egenkapitalposisjoner	31.109	31.109	27.072	Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	180.219	180.219	0	Ingen	0 %	0 %
Sum	3.104.706	3.104.706	27.072			

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. Hemne Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes hovedsakelig bankens markedskunnskap, og takst der en finner det nødvendig ved fastsettelse av verdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, ved større opplån og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon i typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Hemne Sparebank hadde ingen derivatkontrakter pr. 31.12.17. Samlet engasjementsbeløp hvor det beregnes kapitalkrav for motpartsrisiko er derfor kr. 0.

5 Egenkapitalposisjoner

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis deles vanligvis inn i tre porteføljer; handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Hemne Sparebank har ingen handelsportefølje, bankens beholdning besto derfor ved årsskiftet av poster klassifisert som omløps- og anleggsmidler. Det er i inneværende år ikke foretatt endringer i de benyttede regnskapsprinsipper.

Omløpsmidler er ordinær bankportefølje hvor intensjonen om å realisere kortsiktige gevinster på kurssvingninger ikke er fremtredende. Aksjene m.m. blir verdsatt til den laveste av anskaffelseskost og markedsverdi.

Anleggsaksjer, det vil si aksjer som er beregnet til varig eie, er vurdert til anskaffelseskost. Nedskrivning blir foretatt når de virkelige verdiene er lavere enn anskaffelseskost. Det blir foretatt nedskrivning til markedsverdi dersom der foreligger et verdifall som ikke antas å være forbigående. Nedskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Virkelig verdi (markedsverdi) av aksjer defineres som børskurs pr 31.12. Virkelig verdi for de aksjene som ikke noteres på børs, er satt til siste kjente omsetningskurs. Usikkerheten i anslagene over virkelig verdi anses å være minimal. Dersom virkelig verdi ikke kan anses med sikkerhet, er det unnlatt å gi opplysninger om antatt virkelig verdi.

Matrisen nedenfor viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinst- eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og balanseført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år, urealisert gevinst/tap og hvor mye av dette som er medregnet i henholdsvis kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner

Beløp i tusen kroner	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Realisert gev./-tap i perioden	Urealisert gev./-tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer, andeler og fond - gevinstformål						
- børsnoteerte aksjer	105	105	0	-894	0	0
- andre aksjer og andeler	418	652	195	-12	0	0
Aksjer og andeler - strategisk formål						
- børsnoteerte aksjer	0	0	0	0	0	0
- andre aksjer og andeler	51.852	51.852	0	-25	0	0

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 Renterisiko

Hemne Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko er risiko for tap på grunn av endringer i det generelle rentenivået. I begrepet inngår også kursrisiko/rentefølsomhet, dvs. endring i en obligasjons verdi ved endring av markedsrenten. Det vanlige er å beskrive renterisikoen med hvor stort beløp man taper gitt at renten går opp eller ned med 1%. Banken måler renterisikoen ved at det beregnes en gjennomsnittlig durasjon (tid til neste renteendring) for de forskjellige postene.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlig analyse av obligasjonsporteføljen som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Varslingsfristen i finansavtaleloven for rentenedgang på kundeinnskudd er 2 måneder.

Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere, men en del av disse avtalene har en klausul med 32 dagers varslingsfrist ved uttak. Disse innskuddene har rentebindingsperioder fra 1 – 24 måneder. Det er ikke benyttet renteswapper.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Banken har p.t. ingen sertifikatgjeld.

All annen rentebærende gjeld har flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR med kvartalsvise rentejusteringer. I perioder hvor det inngår rentebærende gjeld med fast rente vurderes behovet for renteswapper i hvert enkelt tilfelle.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer og begrensninger i følgende policyer:

- Markedspolicy

I henhold til netto renteeksponering i balansen har vi beregnet renterisikoen pr 31.12.17 til kr 0,66 mill.

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer m.v.

Fremtidige tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på en overordnet risikotoleranse, etablert et kapitalmål utover beregnet kapitalbehov.

I fastsettingen av bankens kapitalmål for kapitaldekning inngår bankens internt beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at minimumsnivå til kapitaldekning alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens kapitalmål for kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderingen er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret har vært tilstrekkelig involvert i prosessen, og Icaap har vært behandlet i to styremøter. Kvaliteten på risikostyrings- og ICAAP-prosessen har vært god. Risk-compliance manager har også deltatt i prosessen sammen med administrasjonen og styret. Ekstern revisor Ernst & Young AS har kontrollert utvalgte beregninger, metodikk og den skriftlige rapporten.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditet/finansiering/omdømmerisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Eiendomsrisiko
- Strategisk risiko og forretningsrisiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoeer gjøres ved hjelp av ulike metoder.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangs-konjunktur. I tillegg gjennomfører banken en reversert stresstest. I en reversert stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik reversert stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under et kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

I desember 2017 mottok banken tilbakemelding fra Finanstilsynet (SREP) som i stor grad er sammenfallende med bankens egne konklusjoner. Etter at fristen for å kommentere tilsynets vurderinger utgår i februar 2018, vil Finanstilsynet fastsette pilar 2-kravet for banken.

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoeer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Hemne Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og kursrisiko. Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risikoer, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en støttefunksjon for forretningsområdene og styret som skal sikre at alle vesentlige risikoer i institusjonen er identifisert, målt, vurdert og rapportert. Banken har etablert en compliancefunksjon som en uavhengig funksjon som skal understøtte arbeidet i linjen og bidra til å redusere bankens compliancerisiko. Funksjonen har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Vårt regelverk, både i kreditthåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom, ved årsskiftet er kun ca. 0,5 % av våre utlån gitt uten noen form for sikkerhet. Dette dreier seg om lønnskantilån og kreditter gitt på såkalte standardiserte vilkår samt mindre forbrukslån.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner og kraftselskaper. Det knytter seg liten kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er de enkelte papirene i porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedsverdi.

Både person- og bedriftskundene risikoklassifiseres. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Personkundene klassifiseres ut fra bankens erfaring med kunden, og økonomiske nøkkeltall (betalingsevne). Næringskundene analyseres i forhold til historiske regnskapstall, og ut fra bankens erfaring med kunden (betalingsevne). Både person- og næringskunder blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko (rkl 1-3), middels risiko (rkl 4-7) og høy risiko (rkl 8-12). Styret får hvert kvartal en rapport om overholdelse av rammer satt i policy. Det gjelder bla. fordeling person- og næringsliv, andel næringsklasser, engasjementer større enn 10 % av bankens ansvarlige kapital samt utvikling i risikoklasser.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

I henhold til Forskrift om kredittinstitusjoners og verdipapirforetaks store engasjementer har banken to store engasjement unntatt Norges Bank og DnB. Store engasjement gjennomgås av styret hvert kvartal.

Styret vurderer eksponeringen i de ulike næringer hvert kvartal.

Likviditet/finansiering/omdømmesrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på bankens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid. Bankens tilfredsstillende fordeling på forfallstidspunktene på innlån. Innskuddsandelen utgjorde ved utgangen av året 82,8 % og styret har i policy satt en ramme for innskuddsdekning på 80%. Porteføljen av obligasjoner var ved årsskiftet på kr 116 mill. Kr 95 mill av dette er deponert i Norges Bank, og kan benyttes som sikkerhet for lån, resten av beholdningen kan omsettes. Bankens har også en trekkrettighet i oppgjørsbank på 75 mill.

Det er vedtatt en likviditetspolicy med tilhørende rapportering som skal sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Bankens styre vurderer likviditetsrisikoen i Hemne Sparebank som lav/middels.

Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.

Aksjekursrisikoen omhandler risiko i forhold til aksjer, egenkapitalbevis, obligasjons- og pengemarkedsfond. Disse deles gjerne inn i handelsportefølje, øvrige omløpsmidler og anleggsmidler. Hemne Sparebank har ingen portefølje definert som handelsportefølje.

Omløpsporteføljen er balanseført til kr 0,5 mill.

Anleggsbeholdningen består hovedsakelig av aksjer i strategiske selskaper.

Bankens virksomhet innen verdipapirmarkedet var på et lavt/moderat nivå i 2017. Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området. Bankens kursrisiko anses som lav ut fra volum.

Banken handler ikke med valuta. Valutarisikoen er derfor ubetydelig.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap eller sviktende inntjening som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Årsaken til at slike forhold inntreffer kan være alt fra svikt i teknisk infrastruktur via uønsket hendelse til svikt eller kriminell adferd. Svikt i IT-løsninger er sannsynligvis den største operasjonelle risiko for en bank av vår størrelse. Banken ønsker å begrense den operasjonelle risikoen gjennom gode styringsystemer og gode kontrollrutiner. Kvaliteten på interne prosesser og rutiner vurderes som gode, og banken rapporterer få avvik. Bankens operasjonelle risiko vurderes som lav/middels.

Eiendomsrisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller i porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspriserisiko knyttet til utlån dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier kun bankbygget som er balanseført til kr 9,2 mill. Et verdifall på denne eiendommen anses å være en lav risiko.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

Strategisk risiko

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken har avdeling med kontor på Hitra og Frøya. Utviklingen ved kontorene har vært positiv. I desember 2017 åpnet banken nytt kontor i Aure kommune. Banken har en lokal sparebankprofil, og skal være en viktig aktør i utviklingen av lokalsamfunnene gjennom tiltak og finansiering for gode prosjekter. Hemne Sparebank er tilsluttet Eika Alliansen.

8 Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter				
1	Utsteder	Sparebanken Hemne	Hemne Sparebank	Hemne Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	NO0010675689	NO0010780851	NO0010788268
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet,	Norsk rett	Norsk rett	Norsk lovgivning
Behandling etter kapitalregelverket				
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital	Ren kjernekapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig obligasjonslån	Egenkapitalbevis
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	30 millioner	30 millioner	40 millioner
9	Instrumentets nominelle verdi	30 millioner	30 millioner	40 millioner
9a	Emisjonskurs	98,87	100,00	105,00
9b	Innløsningskurs	100	100	Ikke aktuelt
10	Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld - amortisert kost	Gjeld - amortisert kost	Egenkapital
11	Opprinnelig utstedelsesdato	30.04.2013	15.12.2016	28.04.2017
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset	Evigvarende
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato	15.12.2026	IA
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja	Nei
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	30.04.2018	15.12.2021	IA
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	Hvert kvartal- v/renteбет. dato	Hvert kvartal- v/renteбет. dato	IA
Renter/utbytte				
17	Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuell tilknyttet referanserente	3M Nibor + 4,80%	3M Nibor + 2,90%	IA
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	Nei	Nei	IA
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	Full fleksibilitet	Pliktig	Full fleksibilitet
21	Vilkår om renteøkning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei	
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei	
Konvertering/nedskrivning				
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Ja	Nei	IA
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	Alvorlige former for soliditetssvikt		
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	Hel eller delvis		
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	Annen godkjent kjernekapital	N/A	
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	Sparebanken Hemne	N/A	
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Ja	
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Finanstilsynet	Beregningsforskriften	
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Hel eller delvis	Relevante regler	
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	Relevante regler	
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A	N/A	
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	All annen gjeld	All annen senior gjeld	Fondsobligasjons gjeld
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A	

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentliggjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	40.146	26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	220.951	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.		26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser			84
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	19.568	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	280.665	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
7	Verdijusteringer som følge av kravene om		34 og 105	
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37	
9	Tomt felt i EØS			
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38	
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)	
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159	
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)	
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)	
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41	
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42	
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44	
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-21.266	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20	Tomt felt i EØS			
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)	
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	

21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)		468
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)		468
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-21.266	Sum rad 7 tom. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27
29	Ren kjernekapital	259.399	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000	51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	30.000	
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	30.000	Sum rad 30, 33 og 34

Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-491	56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	-2.658	Sum rad 41a, 41b og 41c
41a	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-2.658	469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41b	Frdrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-3.149	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	26.851	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	286.250	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	30.000	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	30.000	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50

Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-2.658	Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	-2.658	469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav:...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-2.658	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggs kapital	27.342	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	313.592	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital		
60	Beregningsgrunnlag	1.477.490	
Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	17,56 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	19,37 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	21,22 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	36.937	
66	herav: motsyklisk buffer	29.550	
67	herav: systemrisikobuffer	44.325	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0	CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	9,56 %	CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		

Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	28.066	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.	1.100	36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver		62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)